

NOVĚ

TÝDENÍK

květy

Časopis pro celou rodinu s TV magazínem

34/2017

30 Kč / 1,79 €
Předplatné 26 Kč

TVmagazín
KAŽDÝ TÝDEN
ZDARMA
UVNITŘ

JAK (NE)NALETĚT NOVÝM ŠMEJDŮM

NEJNOVĚJŠÍ TRIKY PODVODNÍKŮ.
UŽ SE NEZAMĚŘUJÍ JEN NA SENIORY,
V OHROŽENÍ JSOU I DĚTI

POZOR!

DĚTI DNES
OVLIVŇUJÍ
YOUTUBEŘI
I FIRMY PŘÍMO
VE ŠKOLÁCH

Milan Hein: Moje
nejšťastnější období

Rodinné finance:
Zpátky do školy

9 770862 898008

34

O proměnách doby

„K tomu, aby se člověk prosadil, stačil kdysi talent a mimořádné schopnosti. Dnes to nestačí, protože doba nahrává manažerům více než talentům. Rozhodující není kvalita, ale do čeho je zabalená.“

O trémě

„Když člověk na jevišti nemá trému, jeho hra bude nuda. A nuda je zabijákem hudby. Tréma je energie, kterou je jen nutné správně nasměrovat, aby nám neškodila, ale pomáhala, přinášela inspiraci.“

Rozhovor

HUDBA

JE LÉČIVÁ SÍLA

„Největším problémem současného člověka je strach, který blokuje a omezuje náš další vnitřní rozvoj. A já se snažím tyto bloky odstraňovat,“ říká houslový virtuos a zakladatel nové metody hry na housle **Alexander Shonert**.

! Jak se dostali vaši původně rakouští a polští předkové až na Sibiř, do Irkutsku, kde jste se narodil?

To je dlouhý příběh. Pradědeček po otci byl Rakušanem židovského původu, jmenoval se Schönert, což německy znamená krásný, a jeho rodina žila kousek od Vídně. Koncem 30. let se rozhodl uprchnout před Hitlerem na východ a vybral si Moskvu, což ale nebyla nejlepší volba, protože právě v letech 1937 až 1939 vrcholila vlna stalinských represí a špionománie. Pradědečka obvinili, že je špion, a poslali do vyhnanství do gulagu na Sibiř.

! Podařilo se mu v těch strašných podmínkách přežít?

Přežil, sice ne dlouho, ale dost dlouho na to, aby v Irkutsku založil rodinu. Moje babička měla pro změnu po matce předky z Polska, kteří byli také posláni do gulagu. Takže maminka se narodila v Irkutsku, kterému se přezdívalo město politických vězňů. Nejdříve tam byli za cara děkabristé a potom za Stalina odpůrci režimu. Paradoxem je, že právě několik generací vzdělaných politických vězňů učinilo z odlehlého Irkutsku jedno z nejkulturnějších měst v Rusku. Když pustili děkabristy z lágru a mohli žít dále ve vyhnanství v relativní svobodě a s manželkami, vybudovali divadlo, knihovnu i koncertní sály. A podobně

to bylo i za Stalina. Zpětně mi přijde zajímavé, že v Irkutsku jsem bydlel nedaleko ulice Jaroslava Haška, který tam došel s českými legionáři. Není bez zajímavosti, že dodnes žijí v Irkutsku lidé, kteří jsou původem čtvrtinová Češi, protože poměrně dost legionářů se tam usadilo a založilo rodiny. Sice už neumějí česky, ale česká příjmení jim zůstala.

! Život na Sibiři je v mnohém specifický. Jak ho vnímáte z vlastní zkušenosti vy?

Víte, na Sibiři se říká, že to není Rusko. Mezi lidmi tam zkrátka vládne jiná mentalita, drsné podmínky je naučily chovat se k sobě lidštěji, solidárněji. Co se týče kultury, tak třeba úroveň výuky hry na housle tam byla na vyšší úrovni než na nejlitnějších školách v Moskvě. Na akademii v Novosibirsku, kde jsem studoval a následně i učil, se mnou chodili do třídy houslisté, jako například Vadim Repin nebo Maxim Vengerov, kteří jsou teď světové hvězdy.

! Co vás jako mladého úspěšného houslistu a pedagoga přimělo k odchodu z Ruska?

V Rusku jsem udělal slušnou kariéru, získal jsem doktorát, učil jako vedoucí oddělení smyčcových nástrojů na konzervatoři v Novosibirsku a vystupoval na koncertech. Jenomže postupně politická situace přitvrdila a ekonomická se dále zhoršila, takže jako profesor hry na housle jsem

si nedokázal vydělat na důstojné živobytí. A bylo tam i nebezpečno. Mého žáka zavraždili na ulici, když se vracel se svými drahými houslemi ze zkoušky. A tak jsem se v roce 1999 přestěhoval sem, do Prahy.

! Vaši předkové museli ve strachu o život prchat ze západu na východ, vy zase opačným směrem. Bral jste to jako návrat ke kořenům?

Do jisté míry samozřejmě ano, protože jsme si v rodině povědomí o našem původu uchovávali. Dnes mám pocit, že jsem se nikdy necítil úplně jako Rus, přestože tamní kulturu velice obdivuji a takových géníů, jako byli Puškin nebo Čajkovskij, si nesmírně vážím.

! Proč jste si vybral právě Českou republiku?

Dílem šlo o náhodu, ale jisté příčiny tam byly. Četl jsem s nadšením Haška a Čapka, hrál houslové etudy Ševčíka a jedním z mých nejoblíbenějších houslistů byl Váša Příhoda. A asi mě instinkt nezklamal, protože mě tu přijali skvěle. Už v roce 2001 jsem získal na přímělu tehdejšího ministra kultury Pavla Dostála trvalý pobyt a v roce 2009 mi bylo uděleno české občanství (aniž bych se musel zřítí toho ruského) za kulturní přínos. Roli v tom jistě sehrál i můj vřelý vztah k české hudbě a kultuře, stejně jako skutečnost, že pořádám dobročinné koncerty a věnuji značné částky na podporu hudební školy pro »

Volné chvíle tráví nejraději se svými dětmi

Se svým velkým vzorem houslistou Josefem Sukem

» nevidomé a žáky se zbytky zraku i českých domovů důchodců.

» Kromě výuky a koncertování se zabýváte projekty na hranici hudby a divadla, složil jste fantazie na motivy písniček Karla Hašlera. Jak jste se k němu dostal?

V roce 2003 mě spisovatelka Alena Hejnová požádala, jestli bych nezahrál na festivalu Hašlerovy hudby, a já jsem souhlasil. Poslechl jsem si jeho písničky a uslyšel jsem z nich cosi, co mě zaujalo. Inspiroval jsem se motivy některých jeho dobře známých i téměř neznámých písní a složil jsem houslovou fantazii k jeho poctě. Na koncertech ji hrají jako klasickou skladbu, a když vystupují v zahraničí, kde ani nevědí, kdo byl Hašler, lidé ji vnímají jako krásnou českou hudbu. Takže se dá říci, že jistým způsobem jako cizinec reprezentuji českou kulturu.

» V Praze jste založil vlastní houslovou akademii, kam se za vámi přijíždějí učit houslisté z prestižních škol na celém světě. Co je jádrem vaší učební metody?

Víte, pro mě je hudba na housle jen jednou z cest k dokonalosti, je to filozofie, přístup k životu. Podařilo se mi propojit základní principy bojového umění, jógy a hry na housle. Učím, jak ovládat vlastní mysl, a skrze hru na housle se dostáváme se studenty k hlubším věcem. Základem je schopnost se uvolnit a naučit se přirozeně ovládat vlastní tělo i mysl. Největším problémem současného člověka je strach, který blokuje a omezuje náš další vnitřní rozvoj. A já se snažím tyto bloky odstraňovat. Jak ve svalech, tak v myšlení. Učím své žáky předávat hudbou emoce, oslovovat a vyprávět, že každá věc

„
Mám pocit, že jsem se nikdy necítil úplně jako Rus, přestože tamní kulturu velice obdivuji.

má svou energii a vlastní vibrace. Je to jako v bojových uměních, kdy drobný Číňan dokáže rozbít lehkým dotykem cihlu. Pokud se vám podaří proniknout ke vnitřní podstatě věcí, cítíte krásu a ohromný pocit relaxace. Dá se říci, že je v tom ukryta léčivá síla. To není mystika, ale věda. Nic vám tak nevyčistí hlavu, jako když si takto přirozeně zahrajete na housle.

» Můžete popsat některé ze cvičení uvolňujících bloky a podporujících představitost, které by si mohli vyzkoušet naši čtenáři?

Samozřejmě, rád. Jde například o jednoduchou metodu, jak získat větší cit v prstech. To nepotřebují jen houslisté, ale hodí se to každému. Vyberete si nějaký povrch, například desku stolu nebo cokoli jiného. Pomalu po něm přejedete bříškou prstu a snažíte se zapamatovat si ten pocit. Potom zavřete oči, soustředíte se a zopakujete to. Zase si to snažíte vryt do paměti. Pak otevřete oči a přejedete bříškou prstu těsně nad povrchem, aniž byste se ho dotýkali. Jde o cestu, jak zdánlivě běžné vjemy do hloubky prociťt. Schválně si to zkuste, a uvidíte, že to funguje. Zkuste se s věcmi a pocity z nich skamarádit.

» Slyšel jsem, že dokážete

vyléčit hudebníky z trémy. Jak postupujete?

Ano, to je pravda. Nedávno ke mně například přijela houslistka z Hradce Králové, abych jí pomohl něco udělat s trémou, která jí čím dál tím víc znepřijemňuje hraní před publikem. Někjaký strach nebo tréma má ve větší či menší míře každý. Ve skutečnosti ani není možné se trémou zcela zbavit a ani to není potřeba. Když člověk na jevišti nemá trému, jeho hra bude nuda. A nuda je zabíjákem hudby. Tréma je energie, kterou je jen nutně správně nasměrovat, aby nám neškodila, ale pomáhala, přinášela inspiraci. A to už jsme zase u principu bojových umění a jejich duchovních technik.

» Odešel jste z Ruska do Prahy, abyste se mohl svobodně zabývat hudbou a šířit ji. Není pro vás trochu zklamáním, že i tady se společnost potýká s relativizací hodnot a komercializací umění?

Bohužel to zklamání je, ale nemyslím si, že by to byl problém Čech, jde o celosvětový trend. Víte, k tomu, aby se člověk prosadil, stačil kdysi talent a mimořádné schopnosti. Dnes to nestačí, protože doba nahrává manažerům více než talentům. Rozhodující není kvalita, ale do čeho je zabalená... Když nejste v televizi nebo nemáte reklamu, jako byste neexistovali. Nicméně si nestěžuji, protože vím, že je třeba s tím bojovat. Když je tma, je nejlepší nepodléhat panice a zapálit svíčku. Čím více těch svíček bude, tím větší bude světlo. Mám štěstí v tom, že mohu věřit, že k tomu přispějí i moji žáci, kteří je budou šířit dál. ■

» Více o koncertech a učebních metodách Alexandra Shonerta na webu: www.shonert.com www.shonertacademy.com

TAK ŠEL ČAS

1972

Narodil se v Irkutsku na Sibiři.

1996

Absolvoval konzervatoř v Novosibirsku, kde začal působit jako pedagog.

1999

Rozhodl se odstěhovat z Ruska do Prahy, kde od té doby žije a pracuje.

2001

Laureát Evropské ceny Gustava Mahlera a Mezinárodní ceny Antonína Dvořáka.

2008

Česká televize o něm natočila dokumentární film s názvem Životní pouť houslového génia.

2014

Absolvoval úspěšné turné po Spojených státech amerických.

ONDŘEJ MRÁZEK
Snímky JAROSLAV JIRIČKA
a archiv A. SHONERTA